

bontásából származtak. A középkor későbbi időszaiban az apszist többször jelentősen átépítették. Az apszis fala alatt egy korábbi, melléklet nélküli koporsós sír került elő, a székesegyház mai épületével megegyező tájolással. Ezt a sírt, valamint a 11. századi alapfalakat a sziklafelszín fölötti humuszos, agyagos kevert feltöltésbe ásták bele, melyben keverve zselizi, badeni és bronzkori – nagyrészt mészbetétes – kultúrához tartozó edénytöredékek kerültek elő.

A késő gótikus szentély újravakolásakor felmértük a láthatóvá vált falfelületeket, melyeken elkülönítettük a török kort követő tatarozás, valamint a nagy barokk átépítés nyomait.

SIMON ANNA – FÜLÖP ANDRÁS

466. Végegyháza, Kállay-dűlő

(Békés megye) Ő, Ge, Kk

2008 tavaszán helyszíni szemlét végeztünk a területen. A Száraz-ér partján, légi fotó tanúsága szerint, vélhetően egy híd lehetett. A Száraz-ér Ny-i partján, a híd(?) helyén szinte kizárólag gepida edénytöredékeket gyűjtöttünk az eret kísérő partvonulaton, sőt a parti gát lejtős részein is. A híd mindkét oldalán hosszan elnyúló módon találtunk őskori, gepida és késő középkori edénytöredékeket. A feltételezett híd helyétől É-ra a gepida mellett főleg késő középkoriakat, míg attól D-re, a gepida mellett zömmel őskorit.

A hídtól É-ra előkerült két kovadarab is, melyek akár a túloldali Zsibrik-dombról is származhatnak, és az sem kizárt, hogy a híd már az őskor folyamán létezett.

Munkatárs: Lichtenstein László.

RÓZSA ZOLTÁN

467. Végegyháza, Zsibrik-domb

(Békés megye)

2008. március 7-én helyszíni szemlét tartottunk a középkori Kaszaper területén. A birtokunkban lévő légi fotók együttes vizsgálata alapján elmondhatjuk, hogy a Tatársánc alatt fut el az a kettős árok, amely K-felé Reformátuskovács háza alá kanyarodik, majd É-felé továbbfut, illetve a Tatársánctól Ny-ra mintegy 1 km-re derékszögben megtörik és ÉK-nek fut tovább. Ez a széles kettős árok – kettőssége a felszínen nem látszódik, csak a légi fotókon – több km²-nyi területet ölel körül. A közelben lévő földvárakhoz – első sorban a Tatársánchoz – való viszonyát nem ismerjük.

Leletanyagot nem találtunk, ám szinte biztosra vehetjük kapcsolatát a Tatársánccal, mely tipológiai szempontok alapján nincsen egyedül, azaz hasonló formájú földvárak szép számmal találhatóak a Csanádi-hát területén.

RÓZSA ZOLTÁN – LICHTENSTEIN LÁSZLÓ

468. Vép, Ferenc-major

(Vas megye) B, Ró, Kk, Kú

2008. június 9–17. között a Ferenc-major határában (Hrsz.: 026/9), 650 m²-en próba- és megelőző feltárást végeztük.

A feltárt területen 20 objektum rajzolódott ki több periódusból. Mind az őskori horizont (bronzkor), mind a római kori település Ny–K-i tengely mentén húzódott. Szemégtödröket, egy cölöpszerkezetes ház alapját és egy nagyobb földbe mélyített épület szerkezeti elemeit sikerült feltárni.

Az őskori szemégtödrök betöltésük alapján is jól elkülönültek a fiatalabb objektumoktól. Több kerámiatöredék (kézzel formázott, durván soványított, alagútfüllel ellátott edénytöredékek), és vágott állatcsontok kerültek elő. A római kori épület földbe mélyített lakóteréből, valamint műhelygödreből rengeteg Kr. u. 1–2. századi korongolt házikerámia (leginkább szürke, keményre égetett hombár- és fazéktöredékek) némi import terra sigillata, vaskések és egy bronz piperecsipesz került elő. Emellett markánsan megjelent a kelta hagyományokkal rendelkező fazekasság úgynevezett bennszülött kerámiája is (behúzott peremű tálak, seprűdíszes hombárok stb.) Ezenkívül több késő középkori–kora újkori objektumot sikerült feltárni. Mind a két települési rész tovább húzódik, mind D felé, mind a mai Vép irányába, K felé.

Munkatársak: Szilasi Attila Boton régésztechnikus, Derdák Ferenc geodéta.

SOSZTARITS OTTÓ

469. Vép, Hermányi-mező

(Vas megye) Ő

2008. szeptember 22–30. között megelőző régészeti feltárást végeztünk a területen (Hrsz.: 012/15), a Szombathely–Hévíz közötti 400 kV-os távvezeték Vas megyei szakaszának építését megelőzően. A tervezett 6. oszlophely építéséhez kapcsolódóan kb. 100 m²-t kutattunk. A gépi humuszolás során kisebb mennyiségű őskori kerámiatöredéket gyűjtöttünk kb. 40 cm mélységből. Azok egy része konkrét objektumhoz nem, csak elkülönülő réteghez volt köthető. A másik része 4 – jellegtelen őskori kerámiával és állatcsontokkal teli – objektumhoz tartozott. A jelenségek a leendő oszlop mind a négy lábának helyét érintették és intenzív őskori megtelepedésről tanúskodtak. Mind a korábbi terepbejárás, mind a mostani feltárás igazolja az egykori megtelepedést a lelőhelyen, amely valószínűleg a környező ingatlanokra is kiterjed.

Munkatárs: Isztin Gyula.

NAGY MARCELLA

470. Vértesszőlős, 1. sz. főút

(Komárom-Esztergom megye) B, Ró, Á

A község DK-i szélénél az 1. sz. főút és vasútvonal közötti területen, a korábban amatőr gyűjtők által már ismert lelőhelyen próbafeltárást végeztünk a lelőhely pontos kiterjedésének és intenzitásának megállapítása céljából. Először ÉÉNy–DDK-i irányban, majd erre merőlegesen húzott 3 m széles kutatóárkokkal vizsgáltuk a területet.

A kora bronzkori Makó-kultúrához egy gödör tartozott, míg a dunántúli mészbetétes edények kultúrájához